

behandler, og det, der senere kommer til Behandling, vil begge have den samme Virkning.

Den højtærede Minister søgte at paa- vise — og han fik ivrig Støtte i Gaar af det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard, der endogsaa stod med Statistisk Aar bog i Haanden —, at disse Jordlovsforslag ikke vilde have nogen som helst Indflydelse paa Jordprisen, at den Omstændighed, at man stillede Millioner til Raadighed til Jordkøb, ikke vilde bevirke nogen Forhøjelse af Jordprisen. Hvis den højtærede Minister og det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard havde læst en lille Smule frem i den nævnte Aar bog, kunde de have set, hvorledes netop de Beløb, der fra Statens Side er stillede til Raadighed, i høj Grad har influeret paa Jordprisen. Gennemsnitssalgsprisen paa Jord her i Landet var fra 1902 til 1907 2 992 Kr. pr. Tønde Hartkorn. Gennemsnitssalgsprisen i 1917 var 7 178 Kr. pr. Tønde Hartkorn, altsaa mere end det dobbelte. Men netop i det samme Tidsrum er det, at Statsmagten har stillet et Beløb paa omkring 70 Mill. Kr. til Raadighed til Jordkøb ude i det aabne Marked. Den højtærede Minister faar ganske sikkert ikke andre end sine mest trofaste Meningsfæller til at tro paa, at man kan kaste Millioner ud til Jordkøb, uden at det vil influere paa Jordprisen. De, der har haft det praktiske Arbejde ude omkring blandt Husmandskommissionerne — jeg kan i saa Henseende henvise til den højtærede Formand for dette Ting —, har netop set, hvorledes det nævnte Forhold har virket fremmede paa Jordspekulationen, hvorledes Husmandsloven endog i sin Tid virkede saa stærkt, at det Beløb, der af Staten var stillet til Raadighed, langtfra kunde dække Efterspørgselen, og hvorledes man maatte vente 2—3 Aar paa at komme med, fordi Bevillingen var optaget i Forvejen. Netop dette virkede i høj Grad ansporende paa Ejendomsspekulationen og i høj Grad øggende paa Ejendomspriserne.

Jeg vil vende mig til det ærede Medlem Hr. Lillelund, som ogsaa søgte at benægte dette Faktum, uagtet han bedre end mange andre i dette Ting ved, at det i Virkeligheden er rigtigt. Jeg skal tage et ganske nærliggende Eksempel for at vise det ærede Medlem, hvorledes Jordprisen vil stige i Henhold til disse Love. Det ærede Medlem kender en Gaard i Jylland, der hedder Bondehavegaard, hvorfra der i sin Tid blev udstykket en Del Statshuse, og Udstyknin gen skete paa en saadan Maade, at

Bondehavegaard ikke blev forringet, men snarere forbedret derigennem. Vil det ærede Medlem sige, at denne Udstykning havde været mulig, hvis der ikke fra Statens Side var stillet de mægtige Beløb til Raadighed, og tør det ærede Medlem sige, at den Jordpris, der blev betalt for Bondehavegaards Jord, havde været lige saa høj, hvis der ingen Statshusmandslov havde været? Jeg tror neppe, det ærede Medlem vover det. Og saaledes er det overalt! Netop denne Æggen, denne Ansporen til privat Spekulation med Jorden er det, vi i særlig Grad modsætter os ved denne Lovgivning.

Den højtærede Minister mente, at jeg i mine Udtalelser havde udtalt mig nedsettende om de forhenværende Gaardmænd. Jeg tror, at den højtærede Minister har haft et lovlig fint Øre i det Øjeblik. Jeg udtalte, at en stor Del af de forhenværende Statshusmandsbrug nu var i forhenværende Gaardejeres Besiddelse. Om der kan ligge nogen Foragt deri, ved jeg ikke. Jeg talte om det, som manglede ved den Lovgivning, vi havde, og opfordrede til, at vi i den Lovgivning, vi nu var inde paa, skulde træffe Foranstaltninger derimod, der kunde fjerne de nuværende Mangler.

Jeg er ikke i mine tidligere Udtalelser kommet ind paa den Strid, der er imellem det ærede Medlem Hr. Ulrich og det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, og jeg skal heller ikke blande mig stærkt deri, da jeg mener, at den Strid i væsentlig Grad burde være ført under det Lovforslag, vi senere skal behandle; men jeg vil dog ikke undlade at knytte nogle Bemærkninger dertil. Thi Forholdet er dette, at netop denne Ud stykning, netop disse Jordlove viser allerbedst, at naar man bryder med et Princip, naar man indtager et halvt Standpunkt og gaar Kompromissets Vej, bærer det Straffen i sig selv. Det er et Forhold ved de tidligere Husmandslove, som den højtærede Minister søger at komme bort fra, og deri faar han stærk Støtte af den ærede Ord fører for Venstre (Martin Hansen). Sagen er nemlig den, at i de tidligere Jordlove var Begyndelsen reel. Da sagde man fra Statens Side til disse Mennesker: I kan faa alt, hvad Jorden og Bygningerne koster, hvis I holder jer indenfor Lovens Rammer. Det var Statsfæste fra første Færd af, og vedkommende kunde bruge den Kapital, han havde, hvad enten det var en sammen sparet Kapital af Penge eller, som den højtærede Minister ynder at udtrykke sig, en sammensparet Kapital af Tillid. Begge Dele blev anvendt under de tidligere Love,